Omgevingsdienst IJSSELLAND

Omgevingswet

Beschikking Omgevingsvergunning

Zaaknummer	1174059 (voorheen Z2025-00000220)
DSO-nummer	2025010900557
Aanvrager	Maatschap Schottert
Aangevraagde activiteiten	Het uitbreiden van stal D Het aantal geiten neemt met 107 stuks af

Locatie	De Luttersweg 9a Lutten
Datum ontvangst aanvraag	9 januari 2025
Datum Beschikking	2 oktober 2026

OD IJsselland
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle
Postbus 40252
8004 DG Zwolle
088 525 10 50
info@odijsselland.nl
www.odijsselland.nl

KVK 68066805
BTW NL857287722B01
IBAN NL23 BNGH 028 51 72 956
BIC BNGHNL2G

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

I. Onderwerp

Op 9 januari 2025 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Maatschap Schottert. Het betreft het uitbreiden van stal D 1, er komt een nieuw gedeelte stal D 2. Het totale aantal geiten neemt met 107 af. De aanvraag heeft betrekking op het adres De Luttersweg 9a in Lutten. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 1174059 (voorheen Z 2025-00000220). De aanvraag betreft de volgende milieubelastende activiteiten (kernactiviteit(en) en daaraan functioneel ondersteunende MBA's):

- Het houden van meer dan meer dan 50 schapen van 1 jaar en ouder of geiten;
- Het uitbreiden van een dierenverblijf;
- Het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen;
- Het opslaan van vast mest, champost of dikke fractie.

Op 1 september 2026 heeft de aanvrager de aanvraag gewijzigd. Volgens de aanvraag wordt er geen jongvee meer gehouden. Er vinden wijzigingen ten opzichte van de vergunde aantallen geiten plaats:

- er worden nu 53 meer geiten gehouden van ouder dan 1 jaar;
- er worden nu 59 meer geiten gehouden tot 61 dagen;
- er worden 181 stuks geiten minder gehouden van 61 dagen tot 1 jaar.

Het totaal aantal geiten dat volgens de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) van 25 januari 2017 mag worden gehouden is 1.625. Volgens de huidige aanvraag zullen er 1.518 geiten worden gehouden. Dit betekent dat er volgens de huidige aanvraag 107 stuks geiten minder zullen worden gehouden.

II. Besluit

Wij besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op afdeling 8.5 van het Bkl, afdeling 3.6 van het Bal, hoofdstuk 2 van het Bkl, paragraaf 22.3.4.2, 22.3.6.2 en 22.3.6.4 van het Omgevingsplan gemeente Hardenberg en paragraaf 4.6.4 van de Omgevingsverordening provincie Overijssel aan Maatschap Schottert een (omgevings-)vergunning te verlenen:

• op grond van artikel 3.202 lid onder d van het Besluit activiteiten leefomgeving (een milieubelastende activiteit). Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden.

En ook:
Dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van deze vergunning:

- Samenvatting 001 d.d. 1-9-2026;
- Diertabel OW Luttersweg 9a d.d. 1-9-2026;
- Berekening Invoergegevens Luttersweg 9a;
- GVM Aanvraag V stacks berekening d.d. 1-9-2026;
- FVM Aanvraag Isl3a berekening d.d. 1-9-2026;
- Z2022-00007694 De Luttersweg 9a 7775PM Lutten Brief en Besluit vormvrije mer;
- Toelichting Aanvraag Luttersweg 9a.pdf;
- Schottert Mb-24 plattegrondtekening d.d. 1-9-2026;

III. Ondertekening en verzending

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders van Hardenberg

[redacted]

Teammanager Vergunningen Omgevingsdienst IJsselland

Dit document is digitaal aangemaakt en daarom niet voorzien van een handtekening
Deze beschikking is verzonden aan de aanvrager.

Een afschrift van deze vergunning is verzonden aan: Agra-Matic B.V., [redacted], info@agra-matic.nl

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN

Bent u het niet eens met dit besluit?

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit een bezwaarschrift indienen bij ons college. Ook derde-belanghebbenden kunnen van deze gelegenheid gebruik maken.

De termijn voor het indienen van een bezwaarschrift bedraagt zes weken. Deze termijn vangt aan op de dag na de dag waarop het besluit is verzonden.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een aanduiding/omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt;
- de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet gericht worden aan het college van burgemeester en wethouders gemeente Hardenberg, ter attentie van de Commissie Bezwaarschriften, Postbus 500, 7770 BA Hardenberg. U kunt een bezwaarschrift ook digitaal indienen via www.hardenberg.nl en dan via het digitaal loket. Voor het digitaal indienen van een bezwaarschrift is DigiD nodig. Voor zover het bezwaar zich richt tegen de opgelegde leges, kunt u het richten aan de heffingsambtenaar van de gemeente Hardenberg.

Verder kan op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht aan de voorzieningenrechter van de rechtbank te Zwolle verzocht worden een voorlopige voorziening te treffen, als "onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist". Het vragen van een voorlopige voorziening aan de voorzieningenrechter van de rechtbank is mogelijk, als u binnen de genoemde termijn van zes weken ook een bezwaarschrift indient.

Bij het verzoek om voorlopige voorziening dient een afschrift van het bezwaarschrift te worden overlegd. Voor deze aangegeven procedure is griffierecht verschuldigd. Het verzoek om voorlopige voorziening moet gericht worden de voorzieningenrechter van de Rechtbank Zwolle team Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING **2**

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN 4

INHOUDSOPGAVE **5**

VOORSCHRIFTEN MILIEU **7**

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN **7**

1.1 ALGEMEEN 7
1.2 REGISTRATIE 7
1.3 BEDRIJFSBEËINDIGING 7

2 AFVALSTOFFEN **8**

2.1 OPSLAG VAN AFVALSTOFFEN 8

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN **8**

3.1 HOUDEN VAN DIEREN 8
3.2 HYGIËNEMAATREGELEN DIERENVERBLIJVEN 9

OVERWEGINGEN ALGEMEEN **10**

1. PROCEDURELE ASPECTEN **10**

1.1. GEGEVENS AANVRAGER 10
1.2. HUIDIGE VERGUNNINGSITUATIE 10
1.3. VERGUNNINGPLICHT 10
1.4. BEVOEGD GEZAG 10
1.5. BEOORDELING VAN DE AANVRAAG 10
1.6. PROCEDURE 10
1.7. M.E.R.-BEOORDELINGSBESLUIT 10

OVERWEGINGEN MILIEU **12**

2. TOETSINGSKADER MILIEU **12**

2.1. INLEIDING 12
2.2. TOETSING AANVRAAG 12
2.3. BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING 13
2.4. ZORGPLICHT 13
2.5. GEITENSTOP 14

3. AFVALSTOFFEN **14**

3.1. AFVALSTOFFEN ALGEMEEN 14

4. AFVALWATER EN WATERBESPARING **14**

4.1. TOETSINGSKADER 14
4.2. WATERBESPARING 15

5. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE **15**

5.1. DIERAANTALLEN EN (HUISVESTINGS)SYSTEMEN VERGUND 15
5.2. DIERAANTALLEN EN (HUISVESTINGS)SYSTEMEN AANVRAAG 15
5.3. TOEPASSING (HUISVESTINGS)SYSTEMEN 16

6. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN **16**

6.1. IPPC-INSTALLATIE 16
6.2. BBT-DOCUMENTEN 17

7. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN 17

7.1. BBT DIERENVERBLIJVEN AMMONIAK 17
7.2. AMMONIAKEMISSIE DIERENVERBLIJVEN 17

8. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN 17

8.1. TOETSINGSKADER 17
8.2. TOETSING GEURHINDER 18
8.3. BEOORDELING DIEREN MET GEUREMISSIEFACTOREN 18
8.4. CONCLUSIE GEURHINDER DIERENVERBLIJVEN 18

9. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN 19

9.1. BBT DIERENVERBLIJVEN VOOR FIJNSTOF 19
9.2. LUCHTKWALITEITSEISEN 19

10. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ 21

10.1. HET TOETSINGSKADER 21
10.2. DE GEVOLGEN VAN DE AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN 22
10.3. MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN 22
10.4. BEOORDELING EN CONCLUSIE 23

11. OVERIG AGRARISCH 23

11.1. OPSLAG VASTE MEST 23

12. AGRARISCH AFVALWATER 23

12.1. HET TOETSINGSKADER 23
12.2. DE GEVOLGEN VAN DE AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN 24
12.3. MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN 24
12.4. BEOORDELING EN CONCLUSIE 24

13. BODEM 24

13.1. INLEIDING 24
13.2. BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING 24
13.3. BEOORDELING EN CONCLUSIE 25

14. ENERGIE 25

14.1. ALGEMEEN 25

15. GELUID 25

15.1. ALGEMEEN 25

16. ANDERE WETGEVING 25

16.1. ANDERE REGELS EN WETTEN 25

17. CONCLUSIE 25

BEGRIPPENLIJST 26

Omgevingswet

VOORSCHRIFTEN MILIEU

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1.1 Algemeen

1.1.1 Onderhoudswerkzaamheden, waarvan redelijkerwijs moet worden aangenomen, dat deze buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, of dat hiervan in de omgeving meer nadelige gevolgen voor het milieu worden ondervonden dan uit de normale bedrijfsvoering voortvloeit, moeten ten minste 5 dagen voor de aanvang van de uitvoering aan het bevoegd gezag worden gemeld.

1.1.2 Als uit de inhoud van keurings- of inspectierapporten blijkt dat gevaar voor verontreiniging dreigt, moet direct het bevoegd gezag worden geïnformeerd.

1.2 Registratie

1.2.1 Binnen het bedrijf is een exemplaar van deze vergunning (inclusief aanvraag) met bijbehorende voorschriften aanwezig. Verder zijn de volgende documenten aanwezig:

a. alle overige geldende omgevingsvergunningen en meldingen;
b. de veiligheidsinformatiebladen die behoren bij de binnen de begrenzing van de milieubelastende activiteit aanwezige gevaarlijke stoffen;
c. de bewijzen, resultaten en/of bevindingen van de in deze vergunning voorgeschreven inspecties, onderzoeken, keuringen, onderhoud en/of metingen;
d. de registratie van het jaarlijks elektriciteit-, water- en gasverbruik;
e. het logboek waarin van de ongediertebestrijding per bestrijding de gebruikte middelen en de hoeveelheden zijn bijgehouden. Hierbij moet worden aangegeven of men de ongediertebestrijding zelf heeft uitgevoerd, of dat dit is gedaan door een extern bedrijf.

De documenten, genoemd onder c, d en onder e, moeten ten minste vijf jaar worden bewaard.

1.2.2 Klachten van derden en de actie die door de vergunninghouder is ondernomen om de bron van de klachten te onderzoeken en eventueel weg te nemen, moeten worden geregistreerd.

1.3 Bedrijfsbeëindiging

1.3.1 Bij het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten binnen de milieubelastende activiteit moeten alle aanwezige stoffen en materialen, die uitsluitend aanwezig zijn vanwege de te beëindigen activiteiten, door of namens vergunninghouder op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze worden verwijderd.

1.3.2 Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

1.3.3 Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd, tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

2 AFVALSTOFFEN

2.1 Opslag van afvalstoffen

2.1.1 De op- en overslag en het transport van afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval in of buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit kan verspreiden. Mocht er toch verontreiniging buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

2.1.2 De verpakking van gevaarlijk afval moet zodanig zijn, dat:
a. niets van de inhoud uit de verpakking kan ontsnappen;
b. het materiaal van de verpakking niet door gevaarlijke stoffen kan worden aangetast, dan wel met die gevaarlijke stoffen een reactie kan aangaan dan wel een verbinding kan vormen;
c. deze tegen normale behandeling bestand is;
d. deze is voorzien van een etiket, waarop de gevaar aspecten van de gevaarlijke stof duidelijk zijn vermeld.

2.1.3 Afvalstoffen moeten zodanig gescheiden van elkaar worden opgeslagen dat de verschillende soorten afvalstoffen ten opzichte van elkaar geen reactiviteit kunnen veroorzaken.

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN

3.1 Houden van dieren

3.1.1 Bij de milieubelastende activiteit mogen ten hoogste de volgende aantallen dieren op het aangegeven huisvestingssysteem, aanwezig zijn:

Stal	Diercategorie/ huisvestingssysteem	Aantal dieren
D1+D2	Geiten ouder dan 1 jaar/overige huisvestingssystemen HC1.100	1.028
D1+D2	Geiten tot 61 dagen/ overige huisvestingssystemen HC3.100	100
D1+D2	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar/ overige huisvestingssystemen HC2.100	111
E	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar/ overige huisvestingssystemen HC2.100	70
E	Geiten tot 61 dagen/ overige huisvestingssystemen HC3.100	209

3.1.2 Stal D2 mag pas in gebruik worden genomen als:

- Stal B buiten gebruik is gesteld voor het houden van vrouwelijk jongvee;
- Stal C buiten gebruik is gesteld voor het houden van geiten;
- In stal E niet meer dan 70 geiten van 61 dagen tot 1 jaar en 209 geiten tot 61 dagen worden gehouden.

3.2 Hygiënemaatregelen dierenverblijven

3.2.1 De vergunninghouder instrueert en informeert bezoekers en (tijdelijk) werkzame personen over de maatregelen en voorzieningen met betrekking tot het toepassen van de diersector-specifieke hygiëne- en preventiemaatregelen (o.a. met aandacht voor reiniging en desinfectie, mestafvoer, plaagdierenbestrijding, etc.).

Omgevingswet

OVERWEGINGEN ALGEMEEN

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Gegevens aanvrager

Op 9 januari 2025 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet (Ow) ontvangen. Het betreft een aanvraag van Maatschap Schottert op het adres Luttersweg 9a in Lutten.

1.2. Huidige vergunningsituatie

Voor de milieubelastende activiteiten (MBA 's) zijn eerder de onderstaande vergunningen en/of ontheffingen verleend of meldingen geaccepteerd:

Soort	Datum	Kenmerk	Onderwerp
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	25 januari 2017	V2016-1018-01	Obm voor het bouwen van een stal

De hierboven genoemde vergunning is volgens de Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor een MBA voor onbepaalde tijd.

1.3. Vergunningplicht

De aanwijzing van vergunningplichtige milieubelastende activiteiten is opgenomen in Hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) De volgende artikelen zijn van toepassing:

Artikel	Omschrijving
3.202 onder d	Het houden van meer dan 50 schapen van 1 jaar en ouder of geiten

Op grond van artikel 3.202 onder d is sprake van een vergunningplichtige activiteit.

1.4. Bevoegd gezag

Wij zijn bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Dit volgt uit artikel 5.8 van de Omgevingswet (Ow).

1.5. Beoordeling van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

[redacted] eguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in
p hebben wij op 26 augustus 2026 overeenkomstig
g kennis gegeven op internet via

uit

Het project waarvoor de vergunning wordt aangevraagd heeft betrekking op de realisatie (oprichting, uitbreiding of wijziging) van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren met 1.518 dierplaatsen voor geiten. Op basis van kolom 3 van onderdeel A1 van bijlage V van het Ob geldt een mer-beoordelingsplicht. Dit betekent dat alleen een milieueffectrapport moet worden opgesteld wanneer het voorgenomen project leidt tot aanzienlijke milieueffecten.

Wij hebben op 8 november 2022 besloten dat het niet noodzakelijk is een milieueffectrapport op te stellen. Ten opzichte van de huidige aanvraag zijn er enkele minimale wijzigingen aan de orde ten opzichte van de mer aanmeldingsnotitie van 2022. Deze wijzigingen zijn niet significant en zouden niet tot een andere uitkomst leiden. Daarom laten wij het mer beoordelingsbesluit van 8 november 2022 deel uitmaken van deze vergunning.

Wij hebben op 1 september 2026 Aerius berekeningen van het bedrijf ontvangen waaruit blijkt dat er een afname van depositie van ammoniak op Natura 2000 gebieden is. Aan de vergunning is een voorschrift verbonden waarin toename van stikstofdepositie wordt voorkomen.

Omgevingswet

OVERWEGINGEN MILIEU

2. TOETSINGSKADER MILIEU

2.1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op een milieubelastende activiteit (MBA) als bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
Het gaat hier om de volgende MBA('s):

Activiteit (MBA)	**Kern/functioneel ondersteunend of bedrijfstak overstijgend**	**Vergunningplicht/meldingsplicht/informatieplicht**
Veehouderij (artikel 3.200 Bal)	Kernactiviteit	Vergunningplicht
Dierverblijven (artikel 3.203 Bal)	Foa	Vergunningplicht
Het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen (artikel 3.203 Bal)	Foa	Vergunningplicht
Het opslaan van vast mest, champost of dikke fractie (artikel 3.203 Bal)	Foa	Vergunningplicht

2.2. Toetsing aanvraag

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij volgens artikel 8.9 van het Bkl beoordeeld of:

- milieuverontreiniging door de activiteit geïntegreerd wordt voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- emissies in de lucht, het water en de bodem en het ontstaan van afval door die activiteit worden voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, beperkt om een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bereiken;
- alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- de voor de activiteit in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt;
- energie doelmatig wordt gebruikt;
- maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken;
- bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om elk risico van milieuverontreiniging door de activiteit voor het terrein waarop de activiteit werd verricht, te voorkomen of te beperken, als dat nodig om dat terrein weer geschikt te maken voor toekomstig hergebruik;

- het ontstaan van afvalstoffen en afvalwater zo veel mogelijk wordt voorkomen of beperkt en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd.

Zo nodig hebben wij voorschriften die daartoe strekken in de vergunning opgenomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

2.3. Besluit activiteiten leefomgeving

De MBA('s) waarvoor vergunning is aangevraagd, passen binnen de reikwijdte van de aanwijzing van de vergunningplicht.
Daarnaast vinden binnen de locatie MBA's plaats, die buiten de aanwijzing van de vergunningplicht vallen. De specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in artikel 2.11 van het Bal, is voor alle genoemde MBA's van toepassing.
Binnen de milieubelastende activiteit en bijbehorende functioneel ondersteunende activiteiten vinden de volgende activiteiten plaats die vallen onder de werkingssfeer van de algemene regels van hoofdstuk 4 van het Bal:

- dierenverblijven (paragraaf 4.82 Bal);
- opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (paragraaf 4.83 Bal);
- opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen (paragraaf 4.84 Bal);
- reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten (paragraaf 4.90 Bal);
- Het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking (paragraaf 4.98 Bal);

Daarnaast gelden voor de milieubelastende activiteit de volgende paragrafen van afdeling 22.3 van het Omgevingsplan gemeente Hardenberg (de bruidsschat):

- paragraaf 22.3.4 Geluid;
- paragraaf 22.3.6 Geur;
- paragraaf 22.3.8.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater.

Er moet worden voldaan aan de hiervoor genoemde paragrafen uit het Bal, voor zover deze betrekking hebben op de genoemde MBA's.

2.4. Zorgplicht

2.4.1. Specifieke zorgplicht

Voor milieubelastende activiteiten zoals omschreven in het Bal geldt naast algemene regels of een eventuele vergunningplicht een specifieke zorgplicht.

Deze specifieke zorgplicht staat in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hij geldt voor de milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Bal zijn aangewezen. Dat betekent dat de specifieke zorgplicht ook geldt voor activiteiten, waarvoor in hoofdstuk 4 en 5 voorschriften zijn opgenomen.

Artikel 2.11 van het Bal bestaat uit twee delen. Het eerste deel verplicht degene die de activiteit verricht om zorg te dragen voor bepaalde milieubelangen. Hoewel de zorgplicht een open norm is en moet blijven, wordt in het tweede deel van het artikel nader geconcretiseerd waaruit die zorgplicht in ieder geval bestaat. Dit geeft een handvat aan degene die de activiteit verricht om de vereiste zorg in te vullen. Het betreft geen uitputtende concretisering.

In het algemeen zal de specifieke zorgplicht niet overtreden worden als de activiteit op de gebruikelijke manier wordt uitgevoerd. De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan duidelijk is dat deze niet toegestaan kunnen worden en iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen.

Aan deze vergunning zullen geen voorschriften worden verbonden voor activiteiten of aspecten, die al voldoende worden gedekt door de specifieke zorgplicht. Daar waar deze volgens ons in een specifiek geval onvoldoende duidelijkheid biedt, is de specifieke zorgplicht nader ingevuld

met vergunningvoorschriften. Vergunningvoorschriften zijn ook gesteld als dat verplicht is op grond van paragraaf 8.5.2 van het Bkl. Dit is in de volgende hoofdstukken per milieuaspect uitgewerkt.

2.5. Geitenstop

De aanvraag voldoet aan paragraaf 3.4.1 geitenstop van de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel.

3. AFVALSTOFFEN

3.1. Afvalstoffen algemeen

3.1.1. Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie

Het verminderen van grondstofgebruik is één van de hoofddoelstellingen van het afvalstoffenbeleid. In het onderwerp 'Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie' van het Circulair Materialenplan, hierna aangeduid als het CMP, is het beleid uitgewerkt voor grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie. De uitwerking van grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie vindt voornamelijk plaats via het Nationaal programma Circulaire Economie (NPCE). In het CMP is de 'Handreiking grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie in de omgevingsvergunning' opgenomen. In de bijlage van de handreiking zijn de milieubelastende activiteiten opgenomen waarvoor de aanvraagvereisten van artikel 7.27 Omgevingsregeling gelden.
Op grond van artikel 8.10 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) (vaststelling van de beste beschikbare technieken) en artikel 8.29 Bkl kan het bevoegd gezag voorschriften in omgevingsvergunningen opnemen om invulling te geven aan dit aspect.

In alle bedrijfsprocessen kunnen mogelijkheden bestaan om het ontstaan van afvalstoffen en het - directe of indirecte - gebruik van grondstoffen terug te dringen of de bestaande grondstoffen te vervangen door duurzame alternatieven. Zowel het beperken van de hoeveelheid afvalstoffen als het terugdringen van de hoeveelheid grondstoffen levert direct een financiële besparing op.
Uitgangspunt voor alle bedrijven is dat het ontstaan van afval moet worden voorkomen of beperkt.
Binnen de milieubelastende activiteit ontstaan de volgende afvalstoffen:

- Kadavers;
- Resten van reinigings- en ontsmettingsmiddelen;
- Afvalstoffen van huishoudelijke aard.

Gezien de geringe hoeveelheid afval die binnen de locatie vrijkomt concluderen wij dat grondstoffengebruik en afvalpreventie niet relevant is. Wij hebben daarom in deze vergunning verder geen aandacht besteed aan grondstoffengebruik en afvalpreventie van afvalstoffen.

4. AFVALWATER EN WATERBESPARING

4.1. Toetsingskader

Vanuit de milieubelastende activiteit vinden lozingen plaats, afkomstig van volgende activiteiten waarvoor algemene regels gelden van hoofdstuk 4 van het Bal:

- Huishoudelijk afvalwater;
- Reinigingswater van het reinigen van stallen;
- Hemelwater.

Als drinkwater voor vee en voor het schoonmaken van stallen wordt alleen leidingwater gebruikt. Er wordt jaarlijks ongeveer 250 m^3 voor het schoonmaken van stallen gebruikt.

4.2. Waterbesparing

4.2.1. Algemeen

De winning van drinkwater kost geld, grondstoffen en energie. Het zuinig gebruik van drinkwater vormt dan ook onderdeel van de oogmerken van de regels over milieubelastende activiteiten (het zuinig gebruik van energie en grondstoffen). Het gebruik van drinkwater als proceswater moet zoveel mogelijk worden beperkt tot die processen waarvoor water van een bepaalde kwaliteit noodzakelijk is. Het gebruik van drinkwater als koelwater bijvoorbeeld moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

5. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE

5.1. Dieraantallen en (huisvestings)systemen vergund

In tabel 1 zijn het aantal dieren, de ammoniakemissie (kg NH_3 per jaar), de geuremissie (OU_E/s) en de fijnstofemissie (gram PM_{10} per jaar) weergegeven op basis van de geldende vergunning. De emissiefactoren zijn per dierplaats. Het maximale aantal te houden dieren is gelijk aan het aantal dierplaatsen.

Tabel 1 geldende vergunning.

				Ammoniakemissie		Geuremissie		Fijnstofemissie	
Stal	Code	Diercategorie/ huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek/ nummer systeembeschrijving	Aantal dieren	Ammoniak-emissie-factor	Totaal ammoniak	Geur-emissie-factor	Totaal geur	Fijnstof-emissie-factor	Totaal fijnstof
B	HA2.100	Jongvee jonger dan 2 jaar/overige huisvestingssystemen	10	4,4	44	-	-	38	380
C	HC1.100	Geiten ouder dan 1 jaar/overige huisvestingssystemen	375	1,9	712,5	18,8	7.050	19	7.125
C	HC3.100	Geiten tot 61 dagen/ overige huisvestingssystemen	250	0,2	50	5,7	1.425	10	2.500
D	HC1.100	Geiten ouder dan 1 jaar/overige huisvestingssystemen	600	1,9	1.140	18,8	11.280	19	11.400
E	HC2.100	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar/ overige huisvestingssystemen	400	0,8	320	11,3	4.520	10	4.000
		Totaal			2.266,5		24.275		25.405

5.2. Dieraantallen en (huisvestings)systemen aanvraag

Het aantal dieren waarvoor vergunning wordt gevraagd, de ammoniakemissie (kg NH_3 per jaar), de geuremissie (OU_E/s) en de fijnstofemissie (gram PM_{10} per jaar) zijn in tabel 2 weergegeven. De emissiefactoren zijn per dierplaats. Het maximale aantal te houden dieren is gelijk aan het aantal dierplaatsen.

Tabel 2 aangevraagde vergunning.

Stal	Code	Diercategorie/ huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek/ nummer systeembeschrijving	Aantal dieren	Ammoniakemissie		Geuremissie		Fijnstofemissie	
				Ammoniak-emissie-factor	Totaal ammoniak	Geur-emissie-factor	Totaal geur	Fijnstof-emissie-factor	Totaal fijnstof
D1+D2	HC1.100	Geiten ouder dan 1 jaar/overige huisvestingssystemen	1.028	1,9	1.953,2	18,8	19.326,4	19	19.532
D1+D2	HC3.100	Geiten tot 61 dagen/ overige huisvestingssystemen	100	0,2	20	5,7	570	10	1.000
D1+D2	HC2.100	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar/ overige huisvestingssystemen	111	0,8	88,8	11,3	1254,3	10	1.110
E	HC2.100	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar/ overige huisvestingssystemen	70	0,8	56	11,3	791	10	700
E	HC3.100	Geiten tot 61 dagen/ overige huisvestingssystemen	209	0,2	41,8	5,7	1.191,3	10	2.090
		Totaal			2.159,8		23.133		24.432

5.3. Toepassing (huisvestings)systemen

Op basis van de gegevens bij de aanvraag is vastgesteld welke huisvestingssystemen in de aanvraag zijn opgenomen. Deze systemen zijn vermeld in tabel 2. Voor de berekening van de emissies uit de dierenverblijven kan terecht van de in deze tabel opgenomen emissiefactoren worden uitgegaan.

6. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de MBA voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk – bij voorkeur bij de bron – te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat bij het uitoefenen van de MBA ten minste de voor die MBA in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

Bij het bepalen van de BBT moet rekening gehouden worden met de BBT-conclusies en informatiedocumenten in bijlage XVIII, onder A, van het Bkl.

6.1. IPPC-installatie

De Europese richtlijn industriële emissies (RIE) geeft milieueisen voor de installaties die genoemd staan in de bij de richtlijn behorende bijlage I. Wanneer een installatie daar genoemd is, spreken we van een IPPC-installatie. Voor veehouderijen vallen de volgende installaties onder de werking van de RIE:

- meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, of;

- meer dan 2.000 plaatsen voor vleesvarkens (van meer dan 30 kg), of;
- meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

De MBA betreft geen IPPC-installatie. Een beoordeling op grond van de RIE, zoals deze is geïmplementeerd in de Omgevingswet, is voor deze inrichting niet van toepassing.

6.2. BBT-documenten

Met de volgende in bijlage XVIII van het Bkl aangewezen informatiedocumenten over BBT hebben wij rekening gehouden:

- Bodembescherming; combinaties van voorzieningen en maatregelen (BB-CVM), april 2020;
- Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15 (PGS 15): Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, augustus 2021;

7. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN

7.1. BBT dierenverblijven ammoniak

7.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807 en 4.818 tot en met 4.821.

Voor diercategorie geiten zijn er geen emissiegrenswaarden voor ammoniak opgenomen in het Bal. Dit betekent dat de toegepaste huisvestingssystemen worden aangemerkt als de BBT.

7.1.2. Conclusie BBT-dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel ammoniak aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

7.2. Ammoniakemissie dierenverblijven

7.2.1. Toetsingskader

Voor zover het de ammoniakemissie uit dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening.

7.2.2. Toetsing

De dierenverblijven van onderhavige installatie liggen niet binnen een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied. Voor deze installatie geldt op grond van de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening geen beperking met betrekking tot het ammoniakplafond. Aan het gestelde in de direct werkende regel uit de Omgevingsverordening wordt voldaan.

7.2.3. Conclusie ammoniakemissie uit dierenverblijven

De ammoniakemissie vanuit de dierenverblijven vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

8. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN

8.1. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan het omgevingsplan van de gemeente Hardenberg.
Overeenkomstig artikel 22.1 (voorgangsbepaling) van het omgevingsplan gemeente Hardenberg zijn de regels van de

Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Hardenberg van toepassing.

In tabel 3 staan de normen voor de geurbelasting en afstandseisen die van toepassing zijn.

Tabel 3 geurnormen en afstandseisen

Ligging en aard geurgevoelig gebouw	**Afstandseis / norm**	**Waarde**
Geen onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	Norm	3 OU_E/m^3
In het buitengebied	Norm	8 en 14 OU_E/m^3
In de bebouwde kom	afstand gevel	100 meter
In het buitengebied	afstand gevel	50 meter
Onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	afstand emissiepunt	100 meter
In het buitengebied	afstand emissiepunt	50 meter
In de bebouwde kom	afstand gevel	100 meter
In het buitengebied	afstand gevel	50 meter

8.2. Toetsing geurhinder

De geurhinder, die afkomstig is van de installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, is getoetst aan de normen voor de geurbelasting en de afstandseisen uit het omgevingsplan.

Wanneer in de gevraagde situatie aan de normen voor de geurbelasting en/of afstandseisen wordt voldaan, dan vormt geurhinder uit dierenverblijven geen weigeringsgrond voor de aanvraag.

Binnen de installatie worden dieren van diercategorieën gehouden waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld.

8.3. Beoordeling dieren met geuremissiefactoren

Bij diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld in de Omgevingsregeling, moet met behulp van het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' de geurbelasting op het geurgevoelige gebouw worden bepaald. In afwijking hiervan moet tot geurgevoelige gebouwen die deel uitmaken van een andere veehouderij een vaste afstand worden aangehouden (artikel 22.100 van het omgevingsplan). Tot geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur moet een afstand tenminste 100 meter worden aangehouden. Buiten een bebouwingscontour geur is deze afstand tenminste 50 meter.
Ook moet op grond van artikel 22.103 een afstand tussen het geurgevoelige gebouw en de gevel van het dierenverblijf worden aangehouden. Deze afstand bedraagt tenminste 50 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur en tenminste 25 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen buiten een bebouwingscontour geur.

De maximale geurbelasting (norm) op een geurgevoelig object is vastgelegd in artikel 3 van de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Hardenberg.

Een berekening van de geurbelasting met het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' is bij de aanvraag gevoegd, zie het document ‘GVM_Aanvraag.pdf’ van 1-9-2026. Uit deze berekening blijkt dat aan de geurnorm kan worden voldaan.

8.4. Conclusie geurhinder dierenverblijven

De afstanden tot en de geurbelasting op geurgevoelige gebouwen vormen geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

9. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN

9.1. BBT dierenverblijven voor fijnstof

9.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807, 4.822 en 4.823.

Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen voor fijnstof (PM_{10}) zijn emissiegrenswaarden opgenomen in het Bal. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen, met inbegrip van een aanvullende techniek, met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de emissiegrenswaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is opgericht bepalen of en welke emissiegrenswaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem met inbegrip van een aanvullende techniek voldoet aan de in het Bal gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem, met inbegrip van de aanvullende techniek(en), een voor de installatie in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen emissiegrenswaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, worden aangemerkt als de BBT.

Voor de diercategorie geiten gelden geen emissiegrenswaarden. De voorgestelde huisvestingssystemen voldoen daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT.

9.1.2. Conclusie BBT-dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel fijnstof aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

9.2. Luchtkwaliteitseisen

9.2.1. Toetsingskader

In afdeling 2.2 van het Bkl zijn omgevingswaarden gesteld aan de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht op leefniveau, die wij als toetsingscriteria moeten hanteren. Deze omgevingswaarden hebben betrekking op de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxide, fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}), benzeen, lood en koolmonoxide.

In beginsel dient ter beperking van de emissies BBT te zijn toegepast. Worden desondanks overschrijdingen van de omgevingswaarden verwacht en er is sprake van een in betekenende mate bijdrage van de MBA, dan moet worden gezocht naar aanvullende eisen of alternatieven, waardoor de bijdrage van de veehouderij per saldo niet groter wordt dan voor het te nemen besluit voor de vergunningverlening.

Op grond van de beoordelingsregels van het Bkl kan de vergunning alleen worden verleend, als aannemelijk gemaakt kan worden dat voldaan wordt aan (minimaal) één van de volgende criteria:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een omgevingswaarde;
b. er is - al dan niet per saldo - geen verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. de bijdrage aan de concentratie van een stof is ‘niet in betekenende mate'.

9.2.2. Toetsing

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor veehouderijen hebben betrekking op fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}). De stoffen stikstofdioxide en stikstofoxide komen voornamelijk vrij bij verbrandingsprocessen. Gezien de activiteiten van de veehouderij kan worden gesteld dat geen of nauwelijks stikstofdioxide en stikstofoxide worden uitgestoten. De andere genoemde stoffen (zwaveldioxide, benzeen, lood en koolmonoxide) zijn niet relevant bij een veehouderij. Aan de omgevingswaarden die voor deze stoffen zijn vastgesteld, is niet getoetst. Gezien de aard van het bedrijf (veehouderij) zullen deze niet worden overschreden.

Voor fijnstof zijn de volgende omgevingswaarden opgenomen:

- 24-uurgemiddelde omgevingswaarde van 50 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10}, waarbij geldt dat deze maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden;
- kalenderjaargemiddelde omgevingswaarde van 40 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10};
- kalanderjaargemiddelde omgevingswaarde van 25 $\mu g/Nm^3$ voor $PM_{2,5}$.

Voor het berekenen van de concentratie van $PM_{2,5}$ zijn nog niet in alle gevallen emissiefactoren bekend. Tot die tijd zal voor de beoordeling van $PM_{2,5}$ worden uitgegaan van een publicatie van het Planbureau voor de leefomgeving. Op basis van een onderzoek van het RIVM (“Attainability of $PM_{2,5}$ air quality standards, situation for the Netherlands in a European context, J. Matthijsen, B.A Jimmink, F.A.A.M de Leeuw en W. Smeets, Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven 2009) wordt geconcludeerd dat wanneer aan de omgevingswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, dit ook geldt voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. De veehouderijen zijn in het algemeen geen belangrijke bron van de uitstoot van fijnstof. Het aandeel $PM_{2,5}$ binnen de uitgestoten hoeveelheid PM_{10} bij volièrestallen voor pluimvee bedraagt ongeveer 6% (zie rapport: Maatregelen ter vermindering van fijnstofemissie uit de pluimveehouderij; effect van een oliefilm op het strooisel in volièrehuisvesting voor leghennen, ASG, februari 2009, rapport 195). Als de luchtkwaliteit aan de omgevingswaarden voor PM_{10} voldoet, dan geldt dit ook voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. Daarbij ligt de achtergrondconcentratie voor $PM_{2,5}$ in Nederland ruimschoots onder de omgevingswaarde.

In artikel 8.17 van het Bkl is opgenomen dat bij het exploiteren van een veehouderij (IPPC-installatie en andere milieubelastende installatie voor het houden van dieren) geen gebruik kan worden gemaakt van niet in betekende mate (NIBM) wanneer:

a. de emissie van PM_{10} vanuit de dierenverblijven meer bedraagt dan 800 kg per jaar, en;
b. de veehouderij in een aangewezen gebied ligt.

Het bedrijf waarvoor vergunning wordt gevraagd ligt niet in een aangewezen gebied en is niet aangewezen als bron.

Uit toetsing van onderhavige aanvraag blijkt dat de fijnstofemissie afneemt met 973 gr/jr ten opzichte van de geldende vergunning.

Door de bouw van de nieuwe stal veranderd de afstand van de emissiepunten niet ten opzichte van de dichtstbijzijnde gevoelige objecten De Luttersweg 7c/7d. De afstand van de gevel van stal E tot die woningen bedraagt ongeveer 99,7 meter.

De emissie van fijnstof (PM_{10}) van de veehouderij bedraagt niet meer dan 500 kg per jaar. Het is niet nodig om de immissieconcentratie van deze veehouderij samen met andere veehouderijen te berekenen.

9.2.3. Conclusie

De uitbreiding van de veehouderij draagt niet in betekenende mate bij aan de concentratie fijnstof in de buitenlucht. Luchtkwaliteit vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

10. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ

Het aspect bestrijding van besmettelijke ziekten is een aspect dat primair zijn regeling vindt in andere wetgeving. Daarnaast blijft in het kader van verlening van een vergunning op grond van de Omgevingswet ruimte voor een aanvullende toets.
Bij een vergunningaanvraag is het van belang om de gezondheid van omwonenden van een veehouderij mee te nemen bij de besluitvorming, ook als daar geen centraal of wettelijk verankerd toetsingskader voor beschikbaar is. Met andere woorden, als door het in werking zijn van de veehouderij risico's voor de volksgezondheid kunnen ontstaan, moeten deze risico's als gevolg voor het milieu bij de beoordeling van de aanvraag worden betrokken.

10.1. Het toetsingskader

Op basis van alle tot nu toe bekende rapporten kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken om duidelijke uitspraken te kunnen doen over de onaanvaardbare gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen. Dit wordt als zodanig ook bevestigd door alle tot nu toe gedane uitspraken door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en rechtbanken, waaruit blijkt dat er geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn om de volksgezondheid mee te nemen bij de verlening van de omgevingsvergunning milieu.
Voor het opstellen van één beoordelingskader is onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig. Uit de onderzoeksrapporten kan geen relatie worden gelegd tussen de afstand tot veehouderijen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden.

Op 7 juli 2016 verschenen de volgende onderzoeksrapporten[1]:

- Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO), RIVM, juli 2016, RIVM Rapport 2016-0058;
- Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij: emissiemetingen en verspreidingsmodellering, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 959;
- Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bioaerosolen uit stallen: verkenning van opties, kosten en effecten op de gezondheidslasten van omwonenden, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 949.

Op 16 juni 2017 verscheen het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid omwonenden (VGO) (aanvullende studies); Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen', een publicatie van het RIVM (RIVM Rapport 2017-0062, juni 2016)[2]. Vervolgens is op 8 oktober 2018 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 – 2016' gepubliceerd[3]. Op 10 oktober 2019 is door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht' gepubliceerd[4]. Daarnaast is op 24 november 2021 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Noord-Brabant en Limburg: actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2017 – 2019' gepubliceerd[5]. Op 4 februari 2025 is door het RIVM het onderzoeksrapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-

[1] Deze rapporten zijn op 7 juli 2016 aangeboden aan de Tweede Kamer.

[2] Dit rapport is op 16 juni 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer.

[3] Op 22 oktober 2018 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[4] Op 24 april 2020 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[5] Op 24 november 2021 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/24/kamerbrief-bij-deelrapporten-onderzoeksprogramma-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden.

III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024' gepubliceerd[6]. Deze laatste vier rapporten zijn deelrapporten van een reeks vervolgonderzoeken in het kader van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III).

In het VGO-onderzoek is aangegeven dat gezondheidsrisico's aanwezig kunnen zijn bij met name pluimveehouderijen en in gebieden waar veel veehouderijen liggen (veedichte gebieden waar meer dan 15 veehouderijen binnen 1 km van een burgerwoning zijn gelegen). Het rapport 'Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij' concludeert dat de grenswaarde, die door de Gezondheidsraad is vastgesteld voor endotoxine, overschreden wordt binnen 200 meter van een varkenshouderij en binnen 500 meter van een pluimveehouderij. Voor varkenshouderijen geldt dat de maatregelen, die genomen moeten worden om te voldoen aan bestaande normen voor fijnstof en geur, ook de emissie van endotoxine beperken. Voor pluimveehouderijen is de overschrijding van endotoxine zodanig dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Het rapport 'Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bio aerosolen uit stallen' geeft inzicht in de maatregelen die door de ondernemer in stallen genomen kunnen worden om een extra reductie van de emissie van bio aerosolen te realiseren, boven op de reductie die al plaatsvindt door het toepassen van technieken om de fijnstof emissie te reduceren. In het rapport is ook een synthese uitgevoerd welke maatregelen op basis van de kosten en de behaalde reductie het meest perspectiefvol zijn.

In het aanvullend VGO-onderzoek (VGO-II) worden de conclusies uit het VGO-onderzoek van 2016 bevestigd. Verder laat dit aanvullend VGO-onderzoek tot een afstand van 1,5-2 km rondom een individuele geitenhouderij een verhoogde kans op longontsteking zien. De oorzaak van deze verhoogde kans op longontstekingen rondom geitenhouderijen kan door de onderzoekers niet worden aangegeven. De resultaten van het deelonderzoek naar longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen (VGO III) wijzen, net als de voorgaande onderzoeken, op een associatie tussen het wonen in nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking. Ook nu kon de directe oorzaak van deze verhoogde kans niet door de onderzoekers worden aangegeven. Het eerder gevonden verband tussen een verhoogde kans op het oplopen van een longontsteking en het wonen nabij een pluimveehouderij is in de nieuwe studie niet bevestigd (onderzochte jaren tussen 2014 en 2019).

De Kabinetsplannen voor het invoeren van een afstandsnorm voor geitenhouderijen.
De overheid wil dat nieuwe huizen minstens 500 meter van een geitenhouderij vandaan gebouwd worden. Andersom mogen er geen nieuwe geitenboerderijen komen binnen 500 meter van een woonwijk. De nieuwe afstandsregel is nog niet direct van kracht. Eerst moeten wettelijke procedures worden doorlopen.

10.2. De gevolgen van de aangevraagde activiteiten

Het toetsingskader naar aanleiding van de op 7 juli 2016 gepresenteerde onderzoeken, en de daarna beschikbaar gekomen vervolgonderzoeken, is in ontwikkeling. Een eenduidige tekst voor de beoordeling is nog niet beschikbaar. De landelijke handreiking 'Veehouderij en Gezondheid' is in voorbereiding. De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven wordt uitgebreid met een nieuwe stal voor geiten. Er is geen sprake van een toename van het aantal dieren.

10.3. Maatregelen en voorzieningen

[6] Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024, RIVM, 2024, RIVM-rapport 2024-0167. Op 4 februari 2025 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/02/04/kamerbrief-over-onderzoeksrapport-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden-vgo-iii.

Binnen de installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf zijn bepalingen door de Wet dieren van toepassing. Deze bepalingen waarborgen dat dierziektes binnen de installatie worden voorkomen, dan wel worden bestreden. Het gaat daarbij onder andere om het gebruik van bedrijfskleding, het naleven van een hygiëneprotocol en het schoonmaken en ontsmetten van veetransportwagens.

10.4. Beoordeling en conclusie

De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf levert niet zodanige risico's op voor de volksgezondheid dat de vergunning om die reden moet worden geweigerd. Voor zover gezondheidsrisico's kunnen ontstaan door geur-, fijnstof- of geluidemissie wordt erop gewezen dat voor deze emissies wettelijke toetsingskaders beschikbaar zijn. Aan de geldende normstellingen wordt voldaan (zie ook de overwegingen in de hoofstukken 'Geurhinder uit dierenverblijven', 'Geluid' en 'Emissie fijnstof uit dierenverblijven'). Gezondheidsrisico's door deze aspecten worden uitgesloten geacht.

Voor micro-organismen en het voorkomen van zoönosen zijn geen normen of grenswaarden beschikbaar. Alleen voor endotoxinen geeft de Gezondheidsraad een aanbeveling om de gezondheidskundige advieswaarde voor werknemers te verlagen naar 30 EU (Endotoxine Units) per kubieke meter lucht als advieswaarde voor de algemene bevolking. Deze aanbeveling is niet wettelijk verankerd.

De (goede) werking van de huisvestingssystemen en aanvullende technieken wordt geregeld via artikel 4.5 van de Omgevingsregeling. Artikel 4.817 van het Bal verwijst hiernaar. Dit artikel van het Bal heeft een rechtstreekse werking. Verder zijn op basis van het Bal ook andere algemene regels van toepassing, waaronder de zorgplicht. Wanneer aan het Bal en de Omgevingsregeling en de vigerende wetgeving ten aanzien van volksgezondheid en besmettingsgevaar wordt voldaan, zijn er geen redenen om een onderzoekverplichting op te leggen met betrekking tot volksgezondheid.

11. OVERIG AGRARISCH

11.1. Opslag vaste mest

Op de locatie van de veehouderij is een opslag voor vaste mest aanwezig met een inhoud van 400 m³. Op grond van het Bal is sprake van een vergunningplichtige activiteit omdat deze de veehouderij functioneel ondersteunt. Hiervoor gelden de eisen van § 4.83 van het Bal. Doordat deze een rechtstreekse werking hebben worden geen voorschriften in de vergunning opgenomen.

De afstanden voor geur afkomstig van vaste mestopslagen in het Omgevingsplan van de gemeente Hardenberg gelden voor opslagen tot 600 m^3. Voor opslagen van vaste mest tot 600 m^3 buiten de bebouwde kom tot woningen geldt een minimale afstand van 50 meter. De kortste afstand van de vaste mestopslag tot de woning op het adres De Luttersweg 7c/7d bedraagt ongeveer 130 meter.

12. AGRARISCH AFVALWATER

12.1. Het toetsingskader

Het lozen van afvalwater vanuit een veehouderij op de riolering valt onder de reikwijdte van de Omgevingswet. Voor deze lozingen gelden in principe algemene regels die zijn opgenomen in het Bal.

12.2. De gevolgen van de aangevraagde activiteiten

Uit de veehouderij komen de volgende afvalwaterstromen vrij:

- reinigingswater bij het reinigen van de dierenverblijven;
- reinigingswater bij het schoonmaken en ontsmetten van veewagens;
- reinigingswater bij het reinigen van de melkinstallatie;
- vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie;
- vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen;
- afvalwater afkomstig van het reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten;
- overig afvalwater van huishoudelijke aard.

12.3. Maatregelen en voorzieningen

De maatregelen en voorzieningen voor de volgende lozingen zijn niet beoordeeld omdat hiervoor in het Bal in de aangegeven artikelen eisen zijn gesteld:

- het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het reinigen van een dierenverblijf en bij het reinigen en ontsmetten van een veewagen (artikel 4.813);
- het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het wassen en spoelen van de melkinstallatie (artikelen 4.814 en 4.815)
- het lozen van vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (artikel 4.839);
- het lozen van vrijkomende vloeistoffen afkomstig van het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen (artikelen 4.845 en 4.846);
- het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij het reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten (artikelen 4.891 tot en met 4.894);

12.4. Beoordeling en conclusie

Voor een aantal specifieke afvalwaterstromen gelden de eisen van het Bal. Doordat de aangegeven artikelen een rechtstreekse werking hebben worden geen voorschriften in de vergunning opgenomen.

13. BODEM

13.1. Inleiding

De volgende bodembedreigende activiteiten vinden plaats:

- Opslag reinigings- ontsmettingsmiddelen (100 liter);
- Opslag diergeneesmiddelen (25 kg).

13.2. Besluit activiteiten leefomgeving

Voor wat betreft het aspect bodembescherming valt het bedrijf onder de regels van het Bal. Het betreft de algemene regels over diverse activiteiten die in hoofdstuk 4 van het Bal zijn opgenomen. In het kader van deze vergunning hoeven de volgende activiteiten niet te worden beoordeeld:

- het reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten (artikelen 4.889 en 4.990);
- opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (artikelen 4.837 en 4.838);
- opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin (artikel 4.858);

- dierenverblijven (artikel 4.811).

13.3. Beoordeling en conclusie

Met betrekking tot deze bodembedreigende activiteiten blijkt dat de beschreven combinatie van voorzieningen en maatregelen past binnen de BB-CVM. Daar waar nodig is dit in de voorschriften opgenomen.

14. ENERGIE

14.1. Algemeen

Als een MBA is aangewezen in afdeling 3.2 t/m 3.11 van het Bal en als er in de algemene regels voor die MBA verwezen wordt naar paragraaf 5.4.1 (regels over verduurzaming van het energieverbruik) gelden de volgende eisen op energiegebied

1. klein gebruik energie, bij een jaarlijks energiegebruik van minder dan 50.000 kWh elektriciteit en minder dan 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen: er gelden geen andere verplichtingen dan de zorgplicht om het energieverbruik te verduurzamen of om informatie aan te leveren;
2. groot gebruik energie, bij een jaarlijks gebruik tussen 50.000 kWh en 10.000.000 kWh elektriciteit of tussen 25.000 m³ en 170.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen en warmte: er moet voldaan worden aan de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik uit artikel 5.15 en de informatieplicht uit artikel 5.15a van het Bal.
3. zeer groot gebruik energie, bij een jaarlijks gebruik van meer dan 10.000.000 kWh elektriciteit en/ of meer dan 170.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen en warmte: er moet voldaan worden aan de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik uit het artikel 5.15 en het energieonderzoek uit artikel 5.15b van het Bal.

Uit de aanvraag blijkt dat het gebruik van 2025 van elektriciteit 28.128 kWh bedroeg en 4.781 m³ aardgasequivalenten. Dit betekent dat er voor dit bedrijf de zorgplicht geldt om het energieverbruik te verduurzamen of om informatie aan te leveren.

15. GELUID

15.1. Algemeen

De bedrijfsactiviteiten hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Wij hebben getoetst of de veroorzaakte geluidniveaus aanvaardbaar zijn voor de omgeving. De activiteiten vinden al jaren plaats op het bedrijf en de bouw van de nieuwe stal zal waarschijnlijk niet leiden tot een significante toename van het geluid. Daarom gaan wij ervan uit dat aan de geluidsniveaus van artikel 22.65 van het omgevingsplan van de gemeente Hardenberg kan worden voldaan. Wij nemen daarom geen voorschriften over geluid op in deze vergunning.

16. ANDERE WETGEVING

16.1. Andere regels en wetten

Het verlenen van deze vergunning houdt niet in dat is voldaan aan de bepalingen die in andere wetten en regels (zoals een besluit op basis van de Wet dieren) zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

17. CONCLUSIE

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op de milieubelastende activiteiten kan worden geconcludeerd, dat de omgevingsvergunning kan worden verleend.

BEGRIPPENLIJST

Begrip	Definitie
Considerans	
BBT	Beste beschikbare technieken
MER	Milieueffectrapport
Bodem	
BB-CVM	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen (informatiedocument BBT)
Functioneel ondersteunende activiteiten	Milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie, die de kernactiviteit functioneel ondersteunen.
Monitoring	Gedurende langere tijd op systematische wijze verzamelen van gegevens over de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan door bestuursorganen.
Geur	
Europese geureenheid (ouE)	Eén Europese geureenheid is de hoeveelheid geurstoffen die, bij verdamping in één kubieke meter neutraal gas onder standaard condities, een fysiologische respons oproept bij een panel (detectiegrens) gelijk aan de respons die optreedt bij verdamping van 123 µg n-butanol (CAS-Nr. 71-36-3) in één kubieke meter lucht onder standaard condities (concentratie is 0,040 µmol/mol).
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden; de geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.
Geurbelasting	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid). De geurbelasting wordt uitgedrukt in Europese geureenheden per kubieke meter lucht bij een bepaalde percentielwaarde (ouE/m^3 als x-percentiel van de uurgemiddelde concentratie). De x-percentielwaarde vertegenwoordigt de tijdsfractie van een jaar waarvoor geldt dat gedurende deze tijdsfractie de geurconcentratie beneden deze aangegeven concentratie blijft of gelijk is aan deze waarde.
Geurconcentratie	Hoeveelheid Europese geureenheden per kubieke meter lucht (ouE/m^3) onder standaardcondities.
Lucht	
NIBM	Niet in betekenende mate